

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 156/2026-66

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného KALLAN Legal s.r.o., Súmrčná 25, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tostš 1/2026 z 12. februára 2026 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tostš 1/2026 z 12. februára 2026 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tostš 1/2026 z 12. februára 2026 **zrušuje**.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 521,61 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

(ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tostš 1/2026 z 12. februára 2026. Navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť.

2. Uznesením č. k. I. ÚS 156/2026-24 z 11. marca 2026 ústavný súd prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a vo zvyšnej časti [namietaného porušenia čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru] ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v konaní vedenom Špecializovaným trestným súdom pod sp. zn. 5T/5/2025 (v tom čase) väzobne trestne stíhaný pre podozrenie zo spáchania prečinu prejavu sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona, zločinu rozširovania extrémistického materiálu podľa § 422b ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona v súbehu s prečinom prejavu sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona, zločinu rozširovania extrémistického materiálu podľa § 422b ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona, prečinu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti podľa § 424 ods. 1 Trestného zákona, pokračovacieho prečinu nebezpečného elektronického obťažovania podľa § 360b ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. e) Trestného zákona a pokračovacieho prečinu nebezpečného elektronického obťažovania podľa § 360b ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. e) Trestného zákona v súbehu s prečinom prejavu sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona.

4. Do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bol sťažovateľ v uvedenej trestnej veci vzatý uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2Tp/7/2022 z 19. apríla 2025 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tostš 4/2025 z 29. apríla 2025.

5. Napadnutým uznesením sp. zn. 5 Tostš 1/2026 z 12. februára 2026 najvyšší súd zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 5T/5/2025 z 30. januára 2026, ktorým súd prvého stupňa podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa z 20. januára 2026 o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že o jeho riadnom opravnom prostriedku proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 30. januára 2026, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, rozhodoval ako člen senátu sudca najvyššieho súdu JUDr. Juraj Kliment, ktorý mal byť vo veci vylúčený z dôvodu existencie legitímnej pochybnosti, že vo veci nie je nestranným a nezaújatým z hľadiska tak objektívneho, ako aj subjektívneho kritéria sudcovskej nezaújatosti.

7. Okrem iných mala byť dôvodom preukazujúcim zaujatosť menovaného sudcu aj tá skutočnosť, že 20. januára 2026 podal na obhajcu sťažovateľa disciplinárny podnet predsedníčke Revíznej komisie Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „advokátska komora“). O tejto okolnosti sa však obhajca sťažovateľa dozvedel až 17. februára 2026 (t. j. po vydaní napadnutého rozhodnutia), keď mu bol predmetný podnet doručený na vyjadrenie.

8. Pokiaľ by sťažovateľ mal možnosť vzniesť námietku zaujatosti proti sudcovi JUDr. Jurajovi Klimentovi (z dôvodu podania disciplinárneho podnetu na jeho obhajcu) pred tým, ako najvyšší súd 12. februára 2026 vydal napadnuté uznesenie, sťažovateľ by v rámci takej námietky zaujatosti neuplatnil iba zmienený dôvod, ale súčasne by uplatnil aj ďalšie, z jeho strany už stabilne uplatňované dôvody, z ktorých vyplýva, že sudca JUDr. Juraj Kliment musí byť v predmetnej trestnej veci vylúčený pre jeho pomer k obhajcovi sťažovateľa. Všetky dôvody zaujatosti je totiž nutné skúmať vždy vo vzájomnom kontexte a synergicky, kde každý z nich tvorí súčasť mozaiky, ktorá v jej celosti potom zakladá dôvodnosť obavy zo zaujatosti namietaného sudcu – a to aj v prípade, keď jednotlivé dôvody samy osebe dôvodnosť obavy zo zaujatosti namietaného sudcu zakladať nemusia. Ak sú však uplatnené spoločne, o to viac sa vzájomne posilňujú a kontextuálne podporujú, a preto je viacero (aj na prvý pohľad „čiasťkových“) dôvodov zaujatosti v prípade spoločného súčasného uplatnenia spôsobilých vyvolať dôvodnú obavu z nedostatku nestrannosti a nezaujatosti namietaného sudcu.

9. Podanie disciplinárneho podnetu sudcom JUDr. Jurajom Klimentom na obhajcu sťažovateľa je novým dôvodom zaujatosti, ktorý sťažovateľ nemal možnosť pred vydaním napadnutého uznesenia zákonom predpokladaným spôsobom uplatniť a ktorého spôsobilosť založiť pomer namietaného sudcu JUDr. Juraja Klimenta k obhajcovi sťažovateľa je nevyhnutné vyhodnotiť aj vo vzájomnom kontexte s už uplatnenými zvyšnými dôvodmi, ktoré sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zhrnul. Išlo o kritizovanie menovaného sudcu obhajcom sťažovateľa na tlačových konferenciách predsedu vlády v roku 2024, ktoré sa ho malo osobne dotknúť; o oznámenie vlastnej zaujatosti sudcu JUDr. Juraja Klimenta k osobe obhajcu sťažovateľa v inej trestnej veci a jeho vylúčenie priamo v trestnej veci obhajcu sťažovateľa, ako aj v ďalšej trestnej veci, v ktorej obhajca sťažovateľa vystupuje v procesnom postavení splnomocnenca poškodeného; o porušenie prezumpcie nevinu a ochrany osobnosti obhajcu sťažovateľa menovaným sudcom, ku ktorému malo dôjsť jeho listom „európskym orgánom a inštitúciám“, v ktorom obhajcu obvinil z vyvíjania politického nátlaku a vyhrážania sa sudcom najvyššieho súdu; o skutočnosť, že sudca JUDr. Juraj Kliment v minulosti prijal v trestnej veci obhajcu sťažovateľa „protiústavné väzobné rozhodnutie“; o trestné oznámenie obhajcu sťažovateľa na namietaného sudcu v roku 2024; ako aj o podnet obhajcu sťažovateľa predsedovi najvyššieho súdu a predsedníčke Súdnej rady Slovenskej republiky na podanie disciplinárneho návrhu na menovaného sudcu pre podozrenie zo spáchania disciplinárneho previnenia.

10. Podanie disciplinárneho podnetu 20. januára 2026 namietaným sudcom je podľa sťažovateľa priamym nepriateľským útokom na jeho obhajcu, ktorým sudca opätovne manifestoval nedostatok svojej sudcovskej zdržanlivosti a nedostatok spôsobilosti vysporiadať sa s relevantnou právnou argumentáciou, s cieľom zabrániť mu v riadnom výkone advokátskej činnosti, a to nie z dôvodu napr. porušovania dôstojnosti súdneho konania, obštrukčného jednania a pod., ale pre dôsledný ústavne garantovaný výkon obhajobných práv sťažovateľa, ktorým obhajca sťažovateľa legitímne reagoval na „protiústavné procesné postupy namietaného sudcu“.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

11. Najvyšší súd (sudca spravodajca) v úvode vyjadrenia k ústavnej sťažnosti chronologicky opísal dovtedajší priebeh konania v trestnej veci sťažovateľa s bližším zameraním sa na jednotlivé konania o oznámenej zaujatosti vo veci konajúcich sudcov, ako aj o námietkach zaujatosti sudcov podaných sťažovateľom, resp. jeho obhajcom.

12. Vo vzťahu k aktuálnemu stavu týkajúcemu sa osobnej slobody sťažovateľa najvyšší súd informoval, že uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 5T/5/2025 z 10. marca 2026 bol sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu a že o námietke zaujatosti z 19. februára 2026 (doručenej najvyššiemu súdu 20. februára 2026 a odôvodnenej podaním disciplinárneho návrhu advokátskej komore proti osobe obhajcu sťažovateľa JUDr. Jurajom Klimentom z 20. januára 2026) podanej obhajcom sťažovateľa proti menovanému sudcovi najvyšší súd rozhodol uznesením sp. zn. 5Tostš/4/2026 z 19. marca 2026 tak, že tento sudca nebol vylúčený z vykonávania úkonov v trestnej veci sťažovateľa.

13. V ďalšom najvyšší súd konštatuje, že sťažovateľ nenamieta, že by sudca JUDr. Juraj Kliment rozhodoval v danej veci v rozpore so zákonom alebo rozvrhom práce alebo že by vo vzťahu k jeho osobe existovalo právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým by bol vylúčený v danej trestnej veci alebo existovala zákonná prekážka, ktorej dôsledkom by bolo vylúčenie menovaného sudcu. Naopak, sťažovateľ poukázal na právoplatné rozhodnutia, ktorými dotknutý sudca nebol vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v predmetnej trestnej veci. Senát 5T je pritom v trestnom konaní sťažovateľa týmito právoplatnými rozhodnutiami viazaný a opätovný prieskum už uplatnených dôvodov zaujatosti sťažovateľom s poukazom na § 32 ods. 6 Trestného poriadku nie je možný.

14. Napadnutým uznesením senát najvyššieho súdu 5T rozhodol 12. februára 2026, keď proti spomínanému sudcovi nebola vznesená námietka zaujatosti, neexistoval dôvod na jeho vylúčenie zo zákona a podľa ustálenej súdnej praxe ani dôvod na oznámenie zaujatosti zo strany sudcu.

15. V procesnom postupe konajúceho senátu podľa názoru najvyššieho súdu nebolo prítomné žiadne pochybenie, ktoré by bolo spôsobilé zasiahnuť do základných práv a slobôd sťažovateľa a takéto pochybenie neidentifikoval ani sám sťažovateľ.

16. Najvyšší súd vyhodnotil, že sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd sám preskúmal, či dôvody, ktoré uviedol v ústavnej sťažnosti, zakladajú dôvod na vylúčenie sudcu JUDr. Juraja Klimenta a aby v tomto konaní preskúmal aj dôvody zaujatosti, o ktorých už bolo v rámci zákonom stanoveného procesného postupu právoplatne rozhodnuté. Z tohto dôvodu najvyšší súd uviedol podstatnú časť svojej argumentácie z uznesenia sp. zn. 5Tostš/4/2026 z 19. marca 2026, ktorým menovaný sudca nebol vylúčený z vykonávania úkonov v trestnej veci sťažovateľa.

17. Podľa názoru najvyššieho súdu ak by ústavný súd akceptoval právny názor sťažovateľa, že podanie podnetu na advokátsku komoru na podanie disciplinárneho návrhu proti advokátovi sudcom je dôvodom na jeho vylúčenie, muselo by platiť, že dôvodom na vylúčenie sudcu by bolo aj uloženie poriadkovej pokuty strane (§ 70 ods. 1 Trestného poriadku) alebo procesný postup

podľa § 70 ods. 2 Trestného poriadku (prenechanie prejednávania konania prokurátora či advokáta príslušným orgánom na disciplinárne konanie). Za zásadný považuje právny názor ústavného súdu na opätovný prieskum dôvodov zaujatosti, o ktorých už bolo právoplatne rozhodnuté, a to výlučne z dôvodu poukazu na nový dôvod zaujatosti, ktorý strana voči sudcovi uplatní až po právoplatnom rozhodnutí o predtým uplatnených dôvodoch zaujatosti a ktorý § 32 ods. 6 Trestného poriadku priamo vylučuje.

18. Vo vzťahu ku kumulácii všetkých dôvodov namietanej zaujatosti dotknutého sudcu, ktoré sťažovateľ už v minulosti uplatnil (a o ktorých už bolo rozhodnuté) spolu s ďalším novým, aktuálne namietaným, najvyšší súd uviedol, že v danej veci nemožno uplatniť kumulačné hľadisko vzhľadom na absenciu vecnej, ako aj časovej súvislosti týchto jednotlivých dôvodov. Rozhodnutie najvyššieho súdu, o ktorom bolo rozhodnuté nálezom ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 32/2021 zo 14. apríla 2022, je z roku 2020, list, ktorý sudca JUDr. Juraj Kliment (spoločne so sudcom JUDr. Petrom Štiftom) zaslal medzinárodným orgánom a európskym inštitúciám ako reakciu na tlačové konferencie, nasledoval o 4 roky neskôr (rok 2024) a podnet na podanie disciplinárneho návrhu na obhajcu sťažovateľa bol podaný o dva roky neskôr (rok 2026). Je zrejmé, že medzi už uvedenými dôvodmi nie je daná časová súvislosť. Rovnako neexistuje medzi dôvodmi zaujatosti ani vecná súvislosť, keďže rozhodovanie sudcu JUDr. Juraja Klimenta z roku 2020 je splnením jeho sudcovskej povinnosti. List z roku 2024 mal za cieľ upozorniť medzinárodné orgány a európske inštitúcie na vyjadrenia predstaviteľov výkonnej a zákonodarnej moci na adresu konkrétnych sudcov a absenciu akejkoľvek ich inštitucionálnej ochrany a podpory súdnej moci a podnet a jeho doplnenie z roku 2026 mali za cieľ upozorniť advokátsku komoru na možný neadekvátny spôsob vyjadrovania sa obhajcu sťažovateľa vo vzťahu k sudkyňi Špecializovaného trestného súdu, najvyššieho súdu a ústavného súdu.

III.2. Replika sťažovateľa:

19. Sťažovateľ zopakoval dôvod, prečo nemohol námietku zaujatosti sudcu najvyššieho súdu JUDr. Juraja Klimenta pred vydaním napadnutého uznesenia vzniesť. Podľa jeho názoru menovaný sudca pred ním (resp. pred jeho obhajcom) existenciu disciplinárneho podnetu advokátskej komore na obhajcu sťažovateľa zatajil, čím zmaril jeho právo namietat senátnu účasť namietaného sudcu vo väzobnom rozhodovaní.

20. Podľa názoru sťažovateľa pokiaľ existuje relevantný dôvod, na podklade ktorého by procesná strana v prípade, že by o ňom mala kvalifikovanú vedomosť, mohla vzniesť námietku zaujatosti sudcu pre niektorý z dôvodov podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, pričom sudca o takom dôvode má vedomosť, je povinný procesnú stranu o existencii takého dôvodu upovedomiť a umožniť jej iniciovať zákonom predpokladané konanie, v rámci ktorého bude nestrannosť a nezaujatosť sudcu preskúmaná. Z hľadiska ústavných požiadaviek si to vyžaduje elementárny rešpekt k základnému právu na zákonného sudcu. Sťažovateľ trvá na tom, že menovaný sudca najvyššieho súdu nepochybne mal vedomosť o správnom a ústavne udržateľnom riešení situácie, pretože postup tohto sudcu mu už bol v minulosti kasačným zásahom ústavného súdu explicitne vytknutý. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1TdoV 2/2023 z 11. decembra 2025, z ktorého vyplýva, že neoznámenie vlastnej zaujatosti z dôvodu, že sa sudca necíti byť zaujatým, ho žiadnym spôsobom nezbavuje povinnosti procesné strany v predstihu proaktívne upovedomiť

o existencii takých skutočností, ktoré by v očiach niektorej z nich potenciálne mohli vzbudzovať dôvodnú obavu z toho, že by vo veci mohol byť zaujatým, a ktoré im bez takého upovedomenia nemajú byť ako známe.

21. Odkazom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 74/2023 zo 7. marca 2024 (ale aj iné rozhodnutia ústavného súdu) sťažovateľ argumentoval, že ani požiadavka prednostného a urýchleného rozhodovania vo väzobných veciach v danom prípade neprevyšovala požiadavku na zákonného sudcu.

22. Pokiaľ najvyšší súd (namietaný sudca) naznačil, že Trestný poriadok mu neustanovuje povinnosť proaktívne upovedomiť procesnú stranu o existencii potenciálneho dôvodu zaujatosti, sťažovateľ poukázal na interpretačný procesný princíp *in dubio pro libertate* a judikaturu ústavného súdu (ale aj Ústavného súdu Českej republiky) a z nej vyplývajúci záver, že všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávných princípov. Ak teda namietaný sudca mal vedomosť o existencii dôvodu, na podklade ktorého by sťažovateľ mohol namietat jeho účasť v senáte konajúcom o jeho väzbe, bol povinný napriek absencii výslovnej zákonnej úpravy interpretovať dotknuté ustanovenia Trestného poriadku ústavnokonformným spôsobom, a pokiaľ si to vyžadovali ústavné garancie práva na zákonného sudcu, bol povinný sťažovateľa o existencii takého dôvodu upovedomiť a poskytnúť mu priestor na vznesenie námietky zaujatosti.

23. Podľa názoru sťažovateľa namietaný sudca niesol objektívnu zodpovednosť za to, aby sa sťažovateľ v dostatočnom predstihu dozvedel o tom, že na jeho obhajcu podal 20. januára 2026 disciplinárny podnet. Tejto zodpovednosti sa nemôže zbaviť poukazom na skutočnosť, že disciplinárny podnet mal byť doručovaný advokátskou komorou a že konajúci senát najvyššieho súdu nemohol mať 12. februára 2026 vedomosť o tom, či bol alebo nebol disciplinárny podnet obhajcovi sťažovateľa zo strany advokátskej komory doručený.

24. Sťažovateľ odmietol argumentáciu najvyššieho súdu o udržateľnosti jeho procesného postupu tým, že po jeho prepustení z väzby na slobodu (uznesením Špecializovaného trestného súdu z 10. marca 2026) bolo o podanej námietke zaujatosti proti menovanému sudcovi z pertraktovaného dôvodu najvyšším súdom rozhodnuté 19. marca 2026 tak, že JUDr. Juraj Kliment nebol z vykonávania úkonov trestného konania vylúčený. Pripomenul, že predmetom ústavnej sťažnosti je preskúmanie procesného postupu najvyššieho súdu pred a pri vydávaní napadnutého väzobného uznesenia sp. zn. 5 Tostš 1/2026 z 12. februára 2026 a v rámci tohto konania namietaný sudca pred sťažovateľom zatajil existenciu potenciálneho dôvodu zaujatosti, a túto zásadnú „vadu“ napadnutého uznesenia nie je spôsobilý dodatočne konvalidovať ani fakt, že v rámci ďalšieho väzobného rozhodovania najvyšší súd konal a uznesením z 19. marca 2026 o námietke zaujatosti (podanej 19. februára 2026) rozhodol. Neskorší postup najvyššieho súdu nič nemení na skutočnosti, že sťažovateľ v rámci druhostupňového väzobného rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 20. januára 2026 nedostal zo strany najvyššieho súdu možnosť účinne vyvolať zmenu v senáte 5T na podklade námietky zaujatosti.

25. V závere repliky sťažovateľ prezentoval presvedčenie, že jeho prepustenie z väzby na slobodu počas konania vedeného ústavným súdom nemá za následok, že by bola jeho požiadavka na prieskum napadnutého uznesenia na podklade jeho ústavnej sťažnosti viac neopodstatnená

(napr. nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 74/2023 zo 7. marca 2024, bod 25 a tam citovaná judikatúra; nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 32/2021 zo 14. apríla 2022).

26. Napokon v rámci repliky sťažovateľ rozšíril návrh na rozhodnutie ústavného súdu (petit) o výroky, ktorými požadoval priznať mu primerané finančné zadostučinenie 15 000 eur a náhradu trov jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom 1 521,61 eur.

IV.

K ústnemu pojednávaniu

27. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

28. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tostš 1/2026 z 12. februára 2026, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Porušenie označených práv malo spočívať v tom, že ako člen senátu najvyššieho súdu rozhodoval sudca JUDr. Juraj Kliment, ktorý mal byť podľa sťažovateľa vo veci vylúčený z dôvodu pochybnosti, že vo veci nie je nestranný a nezaujatý. Dôvod zaujatosti mal predstavovať podnet sudcu na podanie disciplinárneho návrhu advokátskej komore proti obhajcovi sťažovateľa, o ktorom sa sťažovateľ (resp. dotknutý obhajca) dozvedel až po rozhodnutí najvyššieho súdu o väzbe, a teda nebolo mu umožnené včas uplatniť námietku zaujatosti menovaného sudcu.

29. Ústavný súd na úvod pripomína, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas trvania súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (m. m. III. ÚS 26/01).

30. Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli. Otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (m. m. III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05, IV. ÚS 36/2020, IV. ÚS 462/2020, IV. ÚS 176/2021, IV. ÚS 237/2021), s ktorým musí byť v súlade, vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikovane [pozri obdobne napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veciach Winterwerp proti Holandsku z 24. 10. 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, bod 45 a Baranowski proti Poľsku z 28. 3. 2000, č. 28358/95, bod 51].

31. Súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby musí poskytovať určité garancie procesnej povahy, ktoré svojou povahou zodpovedajú tým, ktoré vyplývajú z čl. 6 dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie). So zreteľom na to, že čl. 6 dohovoru sa nevzťahuje na konanie a rozhodovanie o väzbe, procesné záruky tu uvedené nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade čl. 5 dohovoru, no určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5

dohovoru, aj keď nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 dohovoru (m. m. II. ÚS 108/08, II. ÚS 266/2013, II. ÚS 175/2017).

32. Európsky súd pre ľudské práva vo veci Revtyuk proti Rusku, č. 31796/10 z 9. januára 2018, napr. vyslovil, že hoci znenie čl. 5 dohovoru, ktorý zakotvuje právo „konať [pred] súdom“, je odlišné od znenia čl. 6 ods. 1 v tom, že neobsahuje výslovnú zmienku o nezávislosti a nestrannosti tohto súdu, bolo by však nemysliteľné predpokladať, že ustanovenie týkajúce sa takej základnej otázky, akou je právo nebyť svojvoľne pozbavený slobody, by ako základnú záruku nevyžadovalo nezávislosť a nestrannosť súdu (pozri D. N. proti Švajčiarsku [GC], č. 27154/95, § 42, ECHR 2001-III; Lavents proti Lotyšsku, č. 58442/00, § 81, 28. 11. 2002; Bülbül proti Turecku, č. 47297/99, § 26 - § 28, 22. mája 2007; Ramishvili a Kokhraidze proti Gruzínsku, č. 1704/06, § 133, 27. 1. 2009; a Ali Osman Özmen proti Turecku, č. 42969/04, § 85, 5. 7. 2016).

33. Podobne čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné, a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné osobitné ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. III. ÚS 68/08, III. ÚS 383/09). V základnom práve podľa čl. 17 je však inkorporovaná aj osobitná procesná záruka na to, aby vo veci osobnej slobody, teda pri rozhodnutí o väzbe, rozhodoval zákonný sudca. Právo na zákonného a nestranného sudcu teda treba považovať za súčasť čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy v prípadoch, keď súd rozhoduje o väzbe (m. m. III. ÚS 796/2016, III. ÚS 211/2018).

34. Za súčasť konania o väzbe je teda nepochybne potrebné považovať aj právo obvineného na nestranného a nezávislého sudcu (m. m. I. ÚS 322/2019) a je povinnosťou všeobecných súdov umožniť mu uplatnenie tohto práva tak, aby sa zachoval jeho reálny obsah a zmysel. Inak by totiž toto právo nebolo možné považovať za reálne, ale iba za teoretické, resp. iluzórne. Výklad príslušných ustanovení dotknutých právnych predpisov musí byť preto taký, aby sa uplatnenie práva na nestranného sudcu v konaní o väzbe obvinenému reálne a efektívne umožnilo (m. m. II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013, II. ÚS 175/2017).

35. Ako z judikatúry ústavného súdu a EŠLP vyplýva, nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska, čo znamená, že je potrebné zistiť osobnú nezaujatosť sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti v danom smere (pozri napr. rozhodnutie Saraiva de Carvalho proti Portugalsku z 22. 4. 1994, č. 15651/89, Gautrin a ďalší proti Francúzsku z 20. 5. 1998, č. 21257/93, č. 21258/93, č. 21259/93 a č. 21260/93).

36. V prípade subjektívneho hľadiska sa nestrannosť sudcu posudzuje podľa jeho osobného presvedčenia a správania. Skúma sa, či sudca prejavil osobnú zaujatosť v konkrétnom prípade. Pri posudzovaní sa vychádza z toho, že osobná nestrannosť sudcu je prezumovaná, pokiaľ sa tento predpoklad nevyvráti. Dôkazné a argumentačné bremeno zaťažuje ten subjekt, ktorý tvrdí, že sudca je zaujatý. Domnienku subjektívnej nestrannosti je možné vyvrátiť len objektívnym spôsobom (PL. ÚS 6/2013, IV. ÚS 44/2023).

37. Otázka objektívnej nestrannosti sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán i verejnosti. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Pri objektívnej nestrannosti stačí, ak sú tu okolnosti, ktoré môžu vyvolať legitímne pochybnosti o nestrannosti súdu. Podľa ESLP je potrebné „ísť ďalej, než ako sa vec javí“ (*looking behind appearances*). Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj javiť, že je vykonaná (*justice must not only be done, it must also be seen to be done*) (Delcourt proti Belgicku, rozsudok ESLP zo 17. 1. 1970, č. 2689/65, bod 31).

38. Ústavnou sťažnosťou napadnutým rozhodnutím je uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tostš 1/2026 z 12. februára 2026 o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 5T/5/2025 z 30. januára 2026, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu z 20. januára 2026. Vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu sťažovateľ netvrdí, že by neboli splnené formálne alebo materiálne podmienky väzby (hoc aj dlhšie trvajúcej), t. j. nespochybňuje existenciu riadneho uznesenia o vznesení obvinenia; ani existenciu kvalifikovaného podozrenia zo spáchania skutku, za ktorý bolo vznesené obvinenie; ani to, že tento skutok napĺňa znaky niektorého trestného činu; a ani danosť väzobných dôvodov. Napokon nenamieta ani to, že by orgány činné v trestnom konaní, resp. súd vo veci samej nepostupovali s osobitnou starostlivosťou a urýchlením.

39. Ústavný súd sa preto sústredil na preskúmanie a vyhodnotenie ústavnej konformity namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu iba z hľadiska sťažovateľom uplatnenej argumentácie.

40. Sťažovateľ je predovšetkým presvedčený, že o jeho osobnej slobode na druhom stupni konal a rozhodol v rámci senátu najvyššieho súdu sudca (JUDr. Juraj Kliment), „ktorý mal byť z vykonávania úkonov trestného konania sťažovateľa pre jeho pomer k obhajcovi ... vylúčený“.

41. Zohľadňujúc rozsah právomoci ústavného súdu a individuálne okolnosti predmetnej veci, rozhodne neprináležalo ústavnému súdu s konečnou platnosťou vysloviť (tak ako to učinil sťažovateľ), že sa v namietanom konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 5 Tostš 1/2026 o riadnom oprávnom prostriedku sťažovateľa proti rozhodnutiu o pokračovaní jeho väzby rozhodovania zúčastnil na najvyššom súde sudca senátu nespĺňajúci požiadavku nestrannosti. Takéto oprávnenie spravidla prináleží všeobecným trestným súdom na základe námietky zaujatosti a ústavný súd v konaniach týkajúcich sa rozhodovania o väzbe zvyčajne podrobuje ústavnoprávnemu prieskumu až tie rozhodnutia všeobecných súdov, ktorými bolo právoplatne o týchto námietkach rozhodnuté. *A priori* nebolo preto možné akceptovať sťažovateľom prezentovaný záver, podľa ktorého vo veci konal sudca nespĺňajúci požiadavku nestrannosti.

42. Kľúčovým tak ostáva zistiť, či bol sudca JUDr. Juraj Kliment v záujme zabezpečenia ochrany základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu povinný v primeranom časovom predstihu pred rozhodovaním o osobnej slobode oznámiť sťažovateľovi skutočnosť, že voči jeho obhajcovi podal 20. januára 2026 podnet na podanie disciplinárneho návrhu advokátskej komore. Účelom takéhoto postupu malo byť vytvorenie procesného priestoru sťažovateľovi (jeho obhajcovi) na včasné uplatnenie námietky zaujatosti proti konajúcemu sudcovi a iniciovanie zodpovedajúceho konania o tejto námietke.

43. Sťažovateľ je presvedčený, že takáto povinnosť sudcu JUDr. Juraja Klimenta daná bola. Síce uznal (vzhľadom na rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 428/2020 z 28. januára 2021 a sp. zn. IV. ÚS 160/2024 z 11. júna 2025), že vo veci činný sudca nie je povinný postupom podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku oznamovať vlastnú zaujatosť v prípade, ak o nej nie je osobne vnútorne presvedčený (neplatí doktrína oznamovania zaujatosti z opatrnosti), avšak v preskúmvanej veci podľa neho existoval relevantný dôvod, na podklade ktorého by v prípade, že by o ňom mal (sťažovateľ, resp. jeho obhajca) kvalifikovanú vedomosť, mohol vzniesť námietku zaujatosti sudcu pre niektorý z dôvodov podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku. Konajúci sudca o takom dôvode mal vedomosť, preto bol povinný sťažovateľa ako procesnú stranu o jeho existencii ho upovedomiť a umožniť mu iniciovať zákonom predpokladané konanie, v rámci ktorého by bola nestrannosť a nezaujatosť sudcu preskúmaná. Takýto názor sťažovateľ odvodil od rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 32/2021 zo 14. apríla 2022.

44. Dotknutý sudca najvyššieho súdu, ako vyplýva z jeho vyjadrenia k ústavnej sťažnosti, naopak, zotrval na názore, že jeho procesný postup (a postup konajúceho senátu) bol v súlade so zákonom, z čoho možno vyvodiť, že pre sťažovateľom navrhovaný postup vnímal absenciu zákonného podkladu.

45. Je pravdou, že právna úprava obsiahnutá v procesnoprávnom predpise, ktorým sa konanie riadilo (Trestný poriadok), naozaj reálne vzniknutú situáciu nerieši. Vylúčenie orgánov činných v trestnom konaní, súdu a iných osôb je upravené v § 31 a nasl. Trestného poriadku.

46. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca..., u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

47. Podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť sudca alebo prísediaci, o vylúčení rozhodne nadriadený súd v senáte. O vylúčení sudcu odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu rozhodne iný senát tohto súdu, o vylúčení sudcu pre prípravné konanie rozhodne predseda senátu nadriadeného súdu...

48. Z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca, u ktorého možno mať pochybnosť o jeho nezaujatosti pre jeho pomer k obhajcovi a prípadnú zaujatosť je povinný oznámiť. Ustanovenie § 32 ods. 1 Trestného poriadku mlčí o skutočnosti, „komu všetkému“ má byť jeho zaujatosť oznámená. Zo systematiky § 31 a § 32 Trestného poriadku však podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že oznámenie zaujatosti sudcom podľa § 32 ods. 1 smeruje (je adresované) orgánu príslušnému rozhodnúť o jeho vylúčení, nie priamo stranám konania. Tomu zodpovedá aj dikcia príslušných ustanovení Trestného zákona, ktoré upravujú výlučne rozhodovanie o vylúčení sudcu po oznámení jeho zaujatosti. Zákon teda neustanovuje osobitnú informačnú povinnosť sudcu voči stranám konania, ale vychádza z toho, že strany sa s touto skutočnosťou oboznámia prostredníctvom ďalšieho procesného postupu súdu (najmä prostredníctvom obsahu súdneho spisu alebo doručením rozhodnutia o vylúčení, resp. nevylúčení sudcu). Zákonná úprava teda smeruje k vnútornému procesnému postupu v rámci súdnej organizácie, pričom oznámenie je adresované orgánu príslušnému rozhodnúť o vylúčení sudcu z vykonávania úkonov trestného konania.

49. V predmetnej veci však ide o špecifikum, na ktoré je potrebné nazerať predovšetkým optikou už spomenutej judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva.

50. Ako už bolo uvedené, pri posudzovaní otázky nestrannosti sudcu je potrebné dôsledne rozlišovať medzi subjektívnym a objektívnym aspektom nestrannosti. Zatiaľ čo subjektívne hľadisko vychádza z osobného vnútorného postoja sudcu k veci a účastníkom konania, objektívne hľadisko sleduje, či existujú také okolnosti, ktoré môžu u rozumne uvažujúceho a nezainteresovaného pozorovateľa vyvolať legitímne pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti opakovane zdôrazňuje, že význam má nielen samotná existencia nestrannosti, ale aj zachovanie dôvery verejnosti a účastníkov konania v to, že súd rozhoduje nezávisle a bez predsudkov. Práve objektívny test nestrannosti preto vyžaduje skúmať aj vonkajšie okolnosti prípadu a ich možný dopad na vnímanie nezaujatosti rozhodujúceho sudcu.

51. Za okolnosť spôsobilú vyvolať objektívne pochybnosti o nestrannosti sudcu pritom nemožno bez ďalšieho vylúčiť ani situáciu, keď konajúci sudca podá voči obhajcovi obvineného podnet na podanie disciplinárneho návrhu advokátskej komore. Hoci samotná existencia takéhoto podania automaticky neznamená, že sudca je subjektívne zaujatý vo vzťahu k obhajcovi alebo obvinenému, obsah, forma a intenzita tvrdení uvedených v podnete však môžu za určitých okolností objektívne vytvárať dojem osobného konfliktu alebo negatívneho vzťahu sudcu voči obhajcovi. Vzhľadom na procesné postavenie obhajcu v trestnom konaní pritom nemožno abstrahovať od toho, že prípadný negatívny postoj sudcu voči obhajcovi sa môže navonok prejavovať aj vo vzťahu k samotnému obvinenému (tu sťažovateľovi), ktorého práva obhajca realizuje a chráni.

52. Významnou okolnosťou v tejto aktuálnej veci posilňujúcou potrebu obozretného prístupu k posudzovaniu nestrannosti sudcu JUDr. Juraja Klimenta je aj skutočnosť, že v minulosti už boli proti tomuto sudcovi opakovane vznášané námietky zaujatosti zo strany sťažovateľa práve skrz jeho obhajcu, pričom aj sám sudca v tomto konaní deklaroval existenciu okolností, ktoré podľa jeho názoru mohli vzbudzovať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Napriek tomu, že závery skorších rozhodnutí o námietkach zaujatosti je potrebné rešpektovať, a zároveň platí, že ich opätovnému preskúmvaniu v zásade bráni § 32 ods. 6 Trestného poriadku, v zmysle ktorého nemožno opätovne rozhodovať o totožných dôvodoch zaujatosti (čo v konečnom dôsledku tvrdí aj dotknutý sudca najvyššieho súdu) a tento fakt neumožňuje, aby boli predchádzajúce právoplatne posúdené námietky mechanicky kumulované s novými okolnosťami a znovu v plnom rozsahu otvárané, uvedené však neznamená, že existencia opakovaných námietkových konaní o novej zaujatosti je z hľadiska objektívneho testu nestrannosti právne irelevantná. Naopak, takýto priebeh konania predstavuje významný kontext, ktorý indikuje, že vzťah medzi sudcom a v tomto prípade obhajcom sťažovateľa nebol z pohľadu požiadaviek na nestranné a nezaujaté rozhodovanie bezproblémový. Podanie disciplinárneho podnetu sudcom voči obhajcovi tak mohlo v spojení s uvedenými okolnosťami objektívne zosilniť pochybnosti o zachovaní potrebného odstupu sudcu od obhajcu sťažovateľa.

53. Práve z uvedeného dôvodu bolo potrebné, aby sudca v záujme zachovania dôvery v nestranné rozhodovanie a v záujme ochrany základného práva na zákonného a nestranného sudcu informoval sťažovateľa a jeho obhajcu o tom, že proti obhajcovi podal podnet na podanie disciplinárneho návrhu. Takáto informačná povinnosť samozrejme nepredstavuje prejednanie vlastnej zaujatosti sudcom, ale vytvorenie procesného priestoru na to, aby strana trestného konania mohla efektívne

uplatniť svoje procesné oprávnenia, predovšetkým právo namietať zaujatosť sudcu. Ústavný súd akcentuje, že posúdenie existencie dôvodov zaujatosti nemá zostať výlučne na subjektívnom hodnotení samotného sudcu, ktorého sa pochybnosti týkajú, ale musí podliehať objektivizovanému procesnému preskúmaniu v rámci zákonom predpokladaného mechanizmu rozhodovania o námietke zaujatosti.

54. Nemožno totiž vylúčiť, že sudca, ktorý podal podnet na disciplinárne stíhanie obhajcu, sa subjektívne nebude cítiť zaujatý a svoje konanie bude považovať za legitímny výkon oprávnení vyplývajúcich z jeho funkcie. Z pohľadu objektívneho testu nestrannosti však môže byť rozhodujúce už samotné vytvorenie zdania možného konfliktu medzi sudcom a obhajcom, ktoré je spôsobilé oslabiť dôveru strany trestného konania, ale i verejnosti v nezávislé a nestranné rozhodovanie súdu. Práve preto bolo potrebné umožniť, aby otázku potenciálnej zaujatosti „neposudzoval“ iba samotný dotknutý sudca zo svojho pohľadu (tým, že podanie podnetu na podanie disciplinárneho návrhu sám nevníma ako dôvod na oznámenie svojej zaujatosti), ale iný súd – príp. senát v rámci konania o prípadnej námietke zaujatosti, ktorý by objektívne vyhodnotil, či obsah podnetu sudcu voči obhajcovi dosahoval intenzitu odôvodňujúcu jeho vylúčenie z ďalšieho konania vo veci (napr. či nešlo o „animozitu“ k obhajcovi, alebo nepriateľský či iný negatívny postoj k osobe obhajcu).

55. Z hľadiska posúdenia ústavnoprávnej relevancie predmetnej otázky je pritom právne aj skutkovo nerozhodujúce, či sudca v čase podania predmetného podnetu mohol alebo nemohol predvídať svoje ďalšie pôsobenie v trestnej veci sťažovateľa, keďže najneskôr okamihom pridelenia veci príslušnému senátu, ktorého bol členom, bolo nepochybné, že sa bude podieľať na rozhodovaní predmetnej veci.

56. Rozhodujúci význam by nemal ani vznik prípadnej kolízie práva sťažovateľa na urýchléné rozhodnutie o väzbe a jeho práva na nestranného a nezaujatého sudcu, keďže v judikatúre ústavného súdu je ustálené akceptované, že požiadavka rýchlosti rozhodovania nemôže viesť k oslabeniu alebo faktickému popretiu garancií nestranného súdneho rozhodovania (pozri I. ÚS 74/2023 zo 7. marca 2024 body 78 a nasl.).

57. S prihliadnutím na všetky uvedené skutočnosti a okolnosti danej veci ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením, ktoré predstavuje výsledok a zavŕšenie predchádzajúceho postupu vo veci konajúceho menovaného sudcu, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

58. V nadväznosti na vyslovenie porušenia práv sťažovateľa ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tostš 1/2026 z 12. februára 2026, ktorým najvyšší súd rozhodol o riadnom opravnom prostriedku proti zamietnutiu jeho žiadosti o prepustenie z väzby sťažovateľa na slobodu (bod 2 výroku tohto nálezu).

59. Pri rozhodovaní o tom, či právomoc vrátiť vec na ďalšie konanie v tom-ktorom prípade uplatní, ústavný súd musí predovšetkým vyhodnotiť, či vrátenie veci na ďalšie konanie môže prispieť k efektívnej ochrane práv sťažovateľa, ktoré boli porušené, ako aj skutočnosť, či je náprava protiprávneho stavu vrátením veci na ďalšie konanie v posudzovanom prípade z právneho alebo

faktického hľadiska možná (m. m. I. ÚS 397/2014). Ústavný súd vec nevrátil na ďalšie konanie, pretože uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 5T/5/2025 z 10. marca 2026 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tostš 4/2026 zo 7. apríla 2026 prepustený z väzby, a preto náprava porušených práv vrátením veci na ďalšie konanie neprichádza do úvahy, a to vzhľadom na skutočnosť, že o väzbe možno rozhodovať vždy iba s účinkami *pro futuro* (m. m. I. ÚS 115/07, II. ÚS 108/08, II. ÚS 266/2013).

VI.

Primerané finančné zadost'učinenie

60. Sťažovateľ požadoval v súvislosti porušením jeho základného práva na osobnú slobodu a práva na slobodu a bezpečnosť priznať mu primerané finančné zadost'učinenie 15 000 eur.

61. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy *in fine* ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa čl. 127 ods. 1 ústavy boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. I. ÚS 282/2022, III. ÚS 624/2023).

62. Zohľadniac predovšetkým charakter a intenzitu porušenia sťažovateľom označených práv, ústavný súd dospel k záveru, že v okolnostiach celej veci je zrušenie napadnutého rozhodnutia postačujúcou satisfakciou, a preto tejto časti návrhu nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

VII.

Trovy konania

63. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 1 521,61 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Pri svojom rozhodovaní vychádzal z obsahu súdneho spisu a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2026 je 396,50 eur a hodnota režijného paušálu je 15,86 eur. Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2026 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a replika), zvýšenú o daň z pridanej hodnoty vo výške 23 %, keďže právny zástupca sťažovateľa je platiteľom tejto dane, čo predstavuje celkom 1 521,61 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu